

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 18 август 2020 година, врз основа на примена жалба од Агенција за филм Република Северна Македонија, ја донесе следната:

ОДЛУКА

ЖАЛБАТА СЕ ОТФРЛА КАКО НЕОСНОВАНА

Интернет – порталот „Сакам да кажам“, со текстот насловен „Антикорупциска бара владата да го разреши директорот Тозија поради незаконските исплати на проекти без банкарски гаранции и конфликт на интереси во Агенцијата за филм“, не ги прекршил етичките и професионални стандарди.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 23 јули 2020 година, Агенцијата за филм на Република Северна Македонија поднесе жалба за прилогот со наслов „Антикорупциска бара Владата да го разреши директорот Тозија поради незаконските исплати на проекти без банкарски гаранции и конфликт на интереси во Агенцијата за филм“, објавен на 23 јули 2020 година, на интернет – порталот „Сакам да кажам“ (www.sdk.mk).

Во жалбата, потпишана од в.д. директорот на Агенцијата за филм, Горјан Тозија, се наведува дека текстот содржи мешање на факти и мислење, вест и коментар, нарушување на принципот на презумпција на невиност и заштита на сведоци, неточно и нефер известување, пристрасност и неурамнотеженост во информирањето и незастапена втора страна.

Од Агенцијата за филм сметаат дека текстот е претенциозен, особено во делот на насловот, каде што, според жалителот, имало погрешното наведување, со што се вршел притисок и се манипулирала јавноста во моменти кога се објавувале резултатите од конкурсот за филм 2020. Од Агенцијата тврдат дека Антикорупциската комисија ниту имала право да разрешува, ниту барала разрешување на директорот на институцијата, Горјан Тозија.

Тозија, во поднесената претставка, меѓу другото, вели дека порталот „Сакам да кажам“ не побарал мислење од втората страна, односно од него, како директор на Агенцијата за филм. Тој, воедно, уверува дека не станувало збор за разрешување на членови, туку дека самите рецензенти доброволно се отповикале поради интересот на конкурсот и угледот на Агенцијата. Тозија смета дека врз институцијата се правел медиумски и институционален атак во предизборието и пред изборот на конкурсот за филм и оти не постоела основа за конфликт на интереси, бидејќи членовите на филмскиот Совет и рецензентите немале никаков удел во проектите што ги оценувале.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Сакам да кажам“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата.

Главниот и одговорен уредник на медиумот, Горан Михајловски, ги отфрла како неосновани сите наводи во жалбата и смета дека се работи за уште еден обид, со дискредитација и манипулирање со факти, Агенцијата за филм да изврши притисок врз независното истражувачко и критичко новинарство. Тој вели дека оспорениот текст е, всушност, извештај од прес-конференција на членот на Државната комисија за спречување на корупцијата, Владимир Георгиев, според кого, по утврдени прекршувања на законот, Комисијата поднела иницијатива до Владата за утврдување одговорност на в.д. директорот на Агенцијата, Горјан

Тозија. Михајловски тврди дека се точни написите во оспорениот текст дека Антикоруапциската комисија побарала разрешување на Тозија, информација која ја пренеле и други медиуми.

„Според Законот за спречување на корупција и судир на интереси, ДКСК „покренува иницијатива пред надлежните органи за поведување постапка за утврдување на одговорност на службени лица; покренува иницијатива за поведување постапка за кривично гонење во предметите по кои постапува“. Тоа значи дека директорот Тозија во својата жалба до СЕММ неточно наведува дека ДКСК „нема право ниту пак бара разрешување на директорот на Агенцијата за филм“, посочува уредникот на „Сакам да кажам“ во одговорот на жалбата.

Во врска со наводите за конфликт на интереси во Агенцијата за филм, Михајловски потенцира оти таквите наоди ги навела и самата Антикоруапциска комисија на прес-конференцијата кога посочила дека во Агенцијата постоеле ситуации на судир на интереси.

Во одговорот на жалбата, од порталот „Сакам да кажам“, во исто време, најостро ги осудуваат заканите за кривични пријави кон независните истражувачки медиуми од страна на Агенцијата за филм. Сметаат дека се работи за непримерен и сериозен удар врз слободата на информирањето и обид за јавна пресметка со истражувачкото новинарство, практика која била осудена и од „Репортери без граници“.

Од медиумот, воедно, потсетуваат дека повеќе од два месеца објавувале серија истражувачки текстови за неправилностите во работата на Агенцијата за филм, кои станале и предмет на истрага на ДКСК.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **НЕОСНОВАНА** и со мнозинство гласови одлучи дека нема прекршување на Кодексот на новинарите на Македонија.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 18 август 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина. Најпрво, заклучија дека не можат и немаат право да ги утврдуваат фактите наведени во неа. Надлежност на Комисијата е единствено да ги утврдува етичките и професионалните стандарди во новинарскиот производ.

Комисијата заклучи дека оспорениот текст на интернет – порталот „Сакам да кажам“ произлегува од јавниот интерес, зашто работата на државните функционери, во случајов, на

директорот на Агенцијата за филм, Горјан Тозија, се легитимна новинарска цел. Во таа насока, и евентуалното незаконско работење на носителите на јавни функции не смеат да бидат изземени од теми за кои јавноста треба да биде информирана.

Членовите на Жалбената комисија се согласија дека оспорениот текст е етички и професионален и оти не отстапува од начелата на Кодексот на новинарите.

Имено, авторот на текстот безмалку целата содржина ја заснова на пренесување детали и информации изречени на прес-конференција на член на Комисијата за спречување корупција, без притоа дополнително да интервенира или коментира во содржината на начин што би упатувало на тенденциозност и необјективност кај медиумот. Новинарите не можат да биде одговорни за пренесување информации искажани на прес-конференција. Во овој контекст, Комисијата е на став дека новинарот можел, но немал обврска, да побара став и од директорот на Агенцијата за филм, Горјан Тозија, кој е жалител во оваа постапка, а за кого, според Антикорупциската комисија, постоеле сомнежи за незаконско работење. Оттука, Комисијата цени дека доколку Агенцијата за филм сметала дека оспорениот текст содржи сериозни прекршувања, како што е наведено во поднесената жалба, можела да испрати демант, кој медиумот ќе имал обврска да го објави.

Најпосле, критичкото следење на настаните, а особено на работата на носителите на јавни функции и државни установи се меѓу главните задачи на новинарите, ако тоа не излегува од рамките на слободата на изразување. Имено, во согласност Декларацијата за слободата на политичката дебата во медиумите, политичарите, јавните функционери и јавните институции прифатиле да бидат поставени под јавна критика за нивниот домен на работа. Новинарската слобода вклучува и искажување на гледишта до степен на претерување, дури и провокација, сè со цел да поттикне јавна дебата на конкретна тема.

Според членот 1 од Кодексот на новинарите, новинарот може да објави нешто за кое што нема доволно докази, а за кое има доволно индикатори дека е вистина, односно нешто за што постои основано сомнение. Основано сомнение подразбира презентирање аргументи кои се разумни и кои се индикатор дека нешто е вистина, без да се има конкретен доказ за вистинитоста.

* * *

При своето одлучување, Комисијата за жалби ги зеде предвид и:

* **Член 4 од Декларацијата за слобода на политичката расправа во медиумите** (Комитет на министрите на 872 состанок од 12.12.2014) каде се вели дека:

„Функционерите мора да го прифатат фактот дека се, особено преку медиумите, подложни на јавен надзор и критика за начинот на кој начин ги обавувале или ги обавуваат своите

функции, ако тоа е потребно за обезбедување транспарентност и одговорно вршење на нивните функции.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет – порталот „Сакам да кажам“ (www.sdk.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

